

L.P.	Elementy zagospodarowania lub wyposażenia budynku / terenu	Pilność wykonania			Czy jest spełniony T/N
		I	II	III	
1.	WEJŚCIE				
1.1	Nawierzchnia przed wejściem głównym: - utwardzona - nachylenie podłużne mniejsze niż 6% (zalecane nachylenie mniejsze niż 5%) - powierzchnia manewrowa dla wózków 150 x 150 cm - antypoślizgowa				T
1.2	Pas ostrzegawczy koloru żółtego szer. 50 cm w odległości 50 cm przed drzwiami i za drzwiami;	x			N
1.3	Przed wejściem do budynku daszek lub podcienie ochronne o szer. min. 100 cm większej od szerokości drzwi, głębokość 150 cm (min. 100 cm – budynki niskie do 12 m), wys. min 240 cm;				T
1.4	Maty przed wejściem (można zastosować wpuszczaną matę): - w na jednym poziomie z chodnikiem /posadzką; - wielkość oczek wycieraczki ≤ 2cm (zalecane 1 cm);		x		N
1.5	Przestrzeń manewrowa min. 150x150 cm przed i za drzwiami				T
1.6	Pochylnie, wejścia, schody, elementy oznakowania powinny być oświetlone światłem sztucznym o natężeniu min. 100lx	x			N
2.	DRZWI WEJŚCIOWE				
2.1	Drzwi automatyczne można stosować drzwi obrotowe lub wahadłowe jeżeli posiadają drzwi rozwierane lub rozsuwane z klamką, drzwi oraz wejścia znajdujące się w przebiegu tras pozbawionych przeszkód muszą	x			N
2.2	drzwi wejściowe do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń o wymiarach: - szerokość otworu w świetle otworu min. 90cm, - szer. skrzydła głównego min. 90 cm dla drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych (zalecane 100 cm);				T
2.3	Tabliczki informacyjne np. o funkcji pomieszczenia: - w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a); - umieszczona na ścianie po stronie klamki, na wysokości min. 120 cm (dół tabliczki) od poziomu podłogi, max. 160 cm (górną tabliczki), w odległości 5-10 cm od ościeżnicy drzwi (pomiar od krawędzi ościeżnicy do bliżej położonej krawędzi tabliczki);	x			N
2.4	Progi wys. max. 2 cm;				T
2.5	drzwi wejściowe winny spełniać warunki - lekkie w otwieraniu i łatwe w obsłudze,				T

	<ul style="list-style-type: none"> - klamka, zamek, dzwonek na wys. 80 - 120 cm od podłogi, - stosowanie klamek w formie dźwigni –klamki gałkowe nie są zalecane, - wizjer na wys. 90 cm i 150 cm nad poziomem podłogi, w szklanych nie musi być, 				
2.6	<p>drzwi wewnętrzne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ościeżnice oznaczone kontrastowym kolorem w stosunku do powierzchni ściany, - klamki powinny być widoczne na tle drzwi, - numery pokoi wypukła, kontrastowa czcionka, numery umieszczone na wys. wzroku 145 -165 cm 		x		N
3.	DOMOFON (w przypadku ograniczonego dostępu lub braku dostępu dla osób z ograniczeniami)	x			N
	<ul style="list-style-type: none"> - system audio-wizualny; - umieszczony w widocznym miejscu, po stronie klamki od drzwi, - kontrastujące kolory względem tła, - ekran domofonu powinien znajdować się: - max. 120 cm nad poziomem podłogi, - przyciski na wys. 80 cm - 110 cm , - w odległości min. 60 cm od narożnika wewnętrznego ścian, - przyciski dzwonek do drzwi powinny być odpowiednio dużej wielkości i dawać wizualny i dźwiękowy sygnał, - sygnalizacja świetlna, informującą osoby z upośledzeniem słuchu, kiedy mogą zacząć mówić - klawisze z wyraźnym oznakowaniem klawiszy cyframi wypukłymi lub zastosowaniem międzynarodowej klawiatury z wyróżnieniem dotykowym cyfry „5”, - informacja w alfabecie Braille’a na przyciskach, a gdy nie ma takiej możliwości przy przyciskach, - może lepiej napisać, że tabliczka z instrukcją obsługi domofonu powinna być umieszczona max 120 cm nad poziomem podłogi, a tekst musi być umieszczony na kontrastowym tle) 		x		N
4.	SYSTEM ODNAJDYWANIA DROGI	x			N
4.1	oznakowanie kierunkowe na wszystkich skrzyżowaniach dróg komunikacyjnych budynku	x			N
4.2	system identyfikacji wizualnej oznaczenia, piktogramy, uwzględniającego możliwe ograniczenia użytkowników		x		N
4.3	ogólny plan budynku w alfabecie Braille’a z zaznaczeniem punktu „tu jesteś” umieszczony w recepcji lub w miejscu występowania węzła komunikacyjnego		x		N

5.	PLANY TYFLOGRAFICZNE	x			N
5.1	wewnątrz obiektu zaraz po wejściu do niego, odzwierciedlanie przestrzeni danej kondygnacji lub wybrany jej fragment (plan ewakuacyjny, rozmieszczenie pomieszczeń) oraz najistotniejsze jej elementy z legendą				T
5.2	kolorystyczny schemat funkcjonalno-przestrzenny		x		N
5.3	opisy w alfabecie Braille'a i oznaczenia wypukłe ścieżek dotykowych		x		N
5.4	informacje dotykowe stojące przytwierdzone do posadzki w sposób trwały: - dolna krawędź na wys. 90 cm, - górna na wys.105 cm od powierzchni podłogi, - nachylona pod kątem 25°		x		N
6.	CIĄGI KOMUNIKACYJNE				
6.1	Szerokość ciągów komunikacyjnych: - 180 cm –w przypadku stałego ruchu dwukierunkowego, - 150 cm –w przypadku częstego ruchu dwukierunkowego, - 120 cm –w przypadku rzadkiego ruchu dwukierunkowego (droga ewakuacyjną przeznaczoną do ewakuacji nie więcej niż 20 osób)				T
6.2	Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych dróg ewakuacyjnych min. 140 cm lub 60 cm na każde 100 osób				T
6.3	W korytarzach o szerokości < 180 cm, max. co 25 m miejsce do minięcie się dwóch wózków szerokość takiej przestrzeni powinna wynosić min. 180 cm, długość min. 200 cm. Poszerzanie przestrzeni nie jest konieczne, jeżeli długość korytarza wynosi max. 50 m				T
6.3	Wysokość min. 220 cm, jeżeli wysokość ciągu komunikacyjnego jest niższa należy zastosować poręcz ostrzegawczą, która powinna być zamontowana pod sufitem lub odpowiednio ustawić elementy wyposażenia				T
7.	MIEJSCA ODPOCZYNKU				
7.1	Nie rzadziej niż co 30 m, zapewnić miejsca siedzące; powinny one znajdować się w pobliżu ciągów komunikacyjnych, ale nie bezpośrednio na nich	x			N
7.2	Miejsce do odpoczynku powinno być wyposażone w siedzisko (ławkę) z podłokietnikami ułatwiającymi siadanie i wstawanie oraz miejsce do zaparkowania wózka inwalidzkiego		x		N
7.3	Siedziska (ławki) powinny być przytwierdzone na stałe do podłoża, w sposób niewidoczny z poziomu użytkownika, uniemożliwiający ich usunięcie przez osoby do tego nieupoważnione			x	N

7.4	Do prawidłowego użytkowania siedziska (ławki) potrzebne jest min. 40 cm (optymalnie ≥ 80 cm) wolnej przestrzeni od frontu siedziska (ławki), tak aby nogi osób korzystających z niego nie przeszkadzały osobom korzystającym z ciągów komunikacyjnych		x		N
7.5	Siedziska (ławki) powinny być wyposażone w podłokietniki po obu stronach siedziska (ławki) oraz po jednym podłokietniku co 3 miejsca siedzące. Podłokietniki powinny znajdować się na wysokości 15-20 cm od górnej powierzchni siedziska			x	N
7.6	Szerokość miejsca siedzącego powinna wynosić ok. 50 cm, siedzisko powinno znajdować się na wysokości 42-45 cm od podłoża	x			N
7.7	Kąt pomiędzy oparciem a siedziskiem powinien wynosić 100°		x		N
7.8	Zalecany materiał do zastosowania na siedziska i oparcia siedzisk (ławek) jest drewno. Powinno być ono odpowiednio twarde, odporne na warunki wynikające z normalnego użytkowania		x		N
7.9	Miejsce postoju przeznaczone dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim mieć głębokość min 140 cm (zalecane 180 cm) i szerokość 90 cm				T
8.	KOMUNIKACJA PIONOWA W BUDYNKU				
	Wszędzie, gdzie to możliwe (szczególnie w przestrzeni zewnętrznej), powinno się unikać stosowania schodów, pochylni, wind oraz innych urządzeń na rzecz łagodnych spadków (poniżej 5%) rozłożonych na dłuższych odcinkach		x		N
9.	SCHODY, SPOCZNIKI				
9.1	W budynkach użyteczności publicznej szerokość użytkową biegów oraz szerokość użytkową spoczników w klatkach schodowych, stanowiących drogę ewakuacyjną, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać równocześnie na kondygnacji, na której przewiduje się obecność największej ich liczby, przyjmując min. 60 cm szer. na 100 osób (szer. biegu min. 120 cm)				T
9.2	Szerokość użytkowa schodów zewnętrznych do budynku powinna wynosić co najmniej 120 cm, przy czym nie może być mniejsza niż szerokość użytkowa biegu schodowego w budynku				T
9.3	Szerokość użytkową schodów stałych mierzy się między wewnętrznymi krawędziami poręczy, a w przypadku balustrady jednostronnej – między wykończoną powierzchnią ściany, a wewnętrzną krawędzią poręczy tej balustrady. Szerokości te nie mogą być ograniczane przez zainstalowane urządzenia oraz elementy budynku				T
9.4	Zaleca się powiększenie szerokości biegu schodowego o 25 - 40 cm (szerokość złożonej platformy) aby umożliwić w przyszłości montaż platformy przy				T

	schodowej (jeśli brak windy)				
9.5	Szerokość spoczników schodów stałych w budynku powinna wynosić min. 150 cm				T
9.6	Wysokość stopnia schodów zewnętrznych wynosi 15 cm, wewnętrznych 17,5 cm				T
9.7	Bieg schodowy powinien zawierać max. 10 stopni na zewnątrz obiektów i 17 stopni wewnątrz				T
9.8	Stopnie schodów nie powinny być ażurowe i nie powinny posiadać wystających nosków				T
9.9	Stopnie schodów powinny być wyprofilowane tak, aby zapobiegać potykaniu się przy wchodzeniu oraz zahaczaniu o nie tyłem buta przy schodzeniu, a ich powierzchnia powinna być antypoślizgowa				T
9.10	Wszystkie stopnie w biegu powinny mieć tą samą wysokość				T
10	BALUSTRADY I PORĘCZE				
10.1	Schody zewnętrzne i wewnętrzne, służące do pokonania wysokości przekraczającej 50 cm, powinny być zaopatrzone, od strony przestrzeni otwartej, w balustrady lub inne zabezpieczenia, o wys. 110 cm				T
10.2	Schody zewnętrzne i wewnętrzne w budynku użyteczności publicznej powinny mieć balustrady lub poręcze przyściennie umożliwiające lewo- i prawostronne ich użytkowanie			X	N
10.3	Przy szerokości biegu schodów większej niż 4 m należy zastosować dodatkową balustradę pośrednią			X	N
10.4	Maksymalny prześwit lub wymiar otworu pomiędzy elementami wypełnienia balustrady nie może być większy niż 12 cm (dotyczy oświaty i wychowania)				T
10.5	Zaleca się stosowanie poręczy na wysokości 85-100 cm pierwszą poręcz oraz dodatkowo na wysokości 60-75 cm drugą poręcz		X		N
10.6	Poręcze przy schodach przed ich początkiem i za końcem należy przedłużyć o min. 30 cm w poziomie oraz zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie, czyli np. wykonanie zaokrąglenia		X		N
10.7	Poręcze przy schodach powinny być oddalone od ścian, do których są mocowane, co najmniej o 5 cm			X	N
10.8	Część chwytana poręczy powinna mieć średnicę w zakresie 3,5cm - 4,5 cm		x		N
10.9	Na końcach poręczy należy montować oznaczenia dotykowe (np. naklejka napisana alfabetem Braille'a) pismo wypukłe lub piktogramy dotykowe i w alfabecie Braille'a, które są dodatkową informacją dla osób niewidomych. Jeżeli informacja jest wykonana alfabetem Braille'a powinna być krótka i zawierać podstawowe informacje o punkcie orientacji. (Każdorazowo odbiór oznaczeń wykonanych w Braille'u powinien dokonać specjalista w zakresie tyflografiki –zalecenie wynika z faktu, że częstym błędem popełnianym przez wykonawców jest montaż		x		N

	napisów „do góry nogami”, szczególnie gdy napisy są wykonane wyłącznie w alfabecie Braille’a)				
10.10	Końce poręczy powinny być zawinięte w dół lub zamontowane do ściany, tak aby nie można było zaczepić się fragmentami ubrania				T
10.11	Należy zapewnić ciągłość prowadzenia poręczy na schodach wielobiegowych. Dopuszcza się przerwanie ciągłości poręczy w przypadku spoczników o długości większej niż 3 m				T
10.12	Poręcze powinny być w kolorze kontrastującym z tłem ściany oraz biec nieprzerwanie przez cały ciąg schodów (w tym spoczniki)				T
10.13	Linia poręczy powinna równoległe odzwierciedlać bieg schodów				T
11	OZNACZENIA SCHODÓW				
11.1	W budynkach użyteczności publicznej schody powinny być oznaczone na dwa sposoby: - wizualnie –kontrastowo oznaczone krawędzie stopni, - poprzez zmianę faktury, odcienia lub barwy.			X	N
11.2	W odległości 50 cm przed krawędzią pierwszego stopnia schodów w dół oraz przed krawędzią pierwszego stopnia schodów w górę, należy ułożyć fakturę ostrzegawczą (ścieżka dotykowa) o szerokości min. 40 cm i max. 60 cm (na całej szerokości schodów)		x		N
11.3	Powierzchnie spoczników schodów powinny mieć wykończenie wyróżniające je odcieniem, co najmniej w pasie 30 cm od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg schodów		x		N
11.4	Wszystkie krawędzie stopni należy oznaczyć przy pomocy kontrastowego pasa o szer. 5 cm umieszczonego wzdłuż całej krawędzi stopni w poprzek biegu		x		N
11.5	Należy zachować bezpieczną wys. min. 220 cm powinna być obudowana lub oznaczona w taki sposób, aby osoba z dysfunkcją wzroku mogła je bezpiecznie ominąć				T
12	SCHODY RUCHOME				N
	- Szerokość biegu schodów ruchomych min. 80 cm - Na górze i na dole schodów co najmniej dwa stopnie muszą się równać w poziomie - Wszystkie stopnie należy oznaczyć przy pomocy kontrastowego pasa o szer. 5 cm umieszczonego w poprzek biegu - Pasek należy umieścić w sposób widoczny zarówno podczas wjeżdżania, jak i zjeżdżania schodami - Krawędź powierzchni nieruchomej przed schodami należy oznakować kontrastowym pasem o szer. 8-10 cm wzdłuż całej krawędzi - Jeżeli przed schodami nie ma metalowego podestu, to przed częścią ruchomą, w odległości 50 cm należy umieścić pas ostrzegawczy połączony z odpowiednim				

	<p>pasem prowadzącym</p> <p>- W przypadku schodów o zmiennym kierunku poruszania się, musi pojawić się co 10 s komunikat głosowy informujący o kierunku ruchu schodów, np. „ruch schodów w górę”, „ruch schodów w dół”</p>																
13	POCHYLNI																
13.1	Pochylnie przeznaczone dla osób niepełnosprawnych powinny mieć szerokość płaszczyzny ruchu min. 120 cm	x			N												
13.2	Pochylnie o długości ponad 9 m powinny być podzielone na krótsze odcinki, przy zastosowaniu spoczników o długości min. 140 cm (zalecane 200 cm)				T												
13.3	Szerokość spocznika nie może być mniejsza niż szerokość biegu pochylni				T												
13.4	Jeżeli na spoczniku następuje zmiana kierunku należy zapewnić na nim powierzchnię manewrową o minimalnych wymiarach 150x150 cm (zalecane 200x200 cm)																
13.5	W dużych obiektach użyteczności publicznej zaleca się stosowanie większych spoczników o wymiarach 210 x 210 cm, tak aby zapewnić odpowiednią powierzchnię manewrową dla jak najszerszej grupy użytkowników np. korzystających ze skuterów elektrycznych		x		N												
13.6	Długość poziomej płaszczyzny na początku i na końcu pochylni powinna wynosić min. 150 cm, poza polem otwierania drzwi	x			N												
13.7	Pochylnia powinna zawierać krawężniki o wys. od 7 cm do 10 cm, w celu uniknięcia niekontrolowanego zjazdu wózka. Nie ma potrzeby projektowania krawężnika, jeżeli dana krawędź pochylni biegnie wzdłuż ściany		x		N												
13.8	<p>Nawierzchnia pochylni powinna zapewnić możliwość swobodnego poruszania się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - twarda, - równa, - powierzchnia antypoślizgowa <table border="1" data-bbox="263 1518 917 1680"> <thead> <tr> <th>RÓŻNICA WYSOKOŚCI</th> <th>MAKSYMALNE NACHYLENIE WEWNĄTRZ LUB POD ZADASZENIEM</th> <th>MAKSYMALNE NACHYLENIE NA ZEWNĄTRZ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>DO 15 CM</td> <td>15 %</td> <td>15 %</td> </tr> <tr> <td>DO 50 CM</td> <td>10 %</td> <td>8 %</td> </tr> <tr> <td>POWYŻEJ 50 CM</td> <td>8 %</td> <td>6 %</td> </tr> </tbody> </table>	RÓŻNICA WYSOKOŚCI	MAKSYMALNE NACHYLENIE WEWNĄTRZ LUB POD ZADASZENIEM	MAKSYMALNE NACHYLENIE NA ZEWNĄTRZ	DO 15 CM	15 %	15 %	DO 50 CM	10 %	8 %	POWYŻEJ 50 CM	8 %	6 %		x		N
RÓŻNICA WYSOKOŚCI	MAKSYMALNE NACHYLENIE WEWNĄTRZ LUB POD ZADASZENIEM	MAKSYMALNE NACHYLENIE NA ZEWNĄTRZ															
DO 15 CM	15 %	15 %															
DO 50 CM	10 %	8 %															
POWYŻEJ 50 CM	8 %	6 %															
14	PORĘCZE DO POCHYLNI																
14.1	Po obu stronach pochylni należy zainstalować poręcze na wysokości 75 i 90 cm	x			N												
14.2	Odstęp między poręczami musi mieścić się w granicach od 100 cm do 110 cm	x			N												
14.3	Poręcze przy pochylniach należy przedłużyć o 30 cm na ich początku, końcu oraz zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie				T												

14.4	Poręcze przy pochylniach powinny być równoległe do nawierzchni				T
14.5	Część chwytana poręczy powinna mieć średnicę 3,5-4,5 cm				T
14.6	Część chwytana poręczy powinna być oddalona od ściany o co najmniej 5 cm			x	N
14.7	Na końcach poręczy oznaczenie dotykowe w alfabecie Braille'a i/lub pismo wypukłe takie samo jak przy poręczach		X		N
14.8	Powierzchnie spoczników pochylni powinny mieć wykończenie wyróżniające je odcieniem, co najmniej w pasie 30 cm od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg pochylni		x		N
15	DŹWIGI OSOBOWE				N
15.1	Co najmniej jeden z dźwigów służących komunikacji ogólnej w budynku z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, a także w każdym wydzielonym pionie, odrębnej części (segmente) takiego budynku, powinien być przystosowany do osób z niepełnosprawnościami				
15.2	Odległość pomiędzy drzwiami przystankowymi dźwigu a przeciwległą ścianą lub inną przegrodą powinna wynosić co najmniej: – dla dźwigów osobowych –1,6 m				
15.3	Obok drzwi dźwigu osobowego (najlepiej po obu stronach) powinna być zamieszczona czytelna informacja z numerem kondygnacji. Numer ten powinien być czytelny również poprzez dotyk – dzięki wypukłym cyfrom o wysokości co najmniej 4 cm lub/i opisane alfabetem Braille'a w łatwym do lokalizacji przez niewidomych miejscu. Najlepiej po obu stronach ościeżnicy dźwigu				
15.4	Drzwi dźwigu osobowego oraz ich obramowanie powinny być oznakowane w sposób kontrastowy w stosunku do otoczenia				
15.5	Kabina dźwigu osobowego dostępna dla osób z niepełnosprawnością powinna mieć szer. min. 110 cm i długość 140 cm				
15.6	Po obu stronach kabiny powinny znajdować się ciągłe poręcze, a ich górna część powinna znajdować się na wysokości 90 cm				
15.7	W celu ułatwienia dostępu do przycisków lub elementów sterowniczych w poręczy powinna być przerwa, jeżeli kabinowy panel sterujący znajduje się na tej samej ścianie				
15.8	Różnica poziomów podłogi kabiny dźwigu, zatrzymującego się na kondygnacji użytkowej, i posadzki tej kondygnacji przy wyjściu z dźwigu nie powinna być większa niż 2cm (optymalnie do 1 cm)				
15.9	Zaleca się stosowanie dźwigów osobowych o większych wymiarach 150 x 210cm dla dźwigów				

	jednostronnie otwieranych oraz 120 x 210 cm dla dźwigów przelotowych				
15.10	Drzwi do kabiny powinny mieć szerokość 90 cm (zalecana 100 cm ze względu na osoby z wózkami bliźniaczymi i poruszające się na wózkach z napędem akumulatorowym)				
15.11	Drzwi dźwigu powinny otwierać się i zamykać automatycznie				
15.12	System powinien być oparty na czujnikach (np. podczerwień) zatrzymujących zamykanie drzwi jeszcze przed kontaktem fizycznym z przedmiotem lub osobą				
15.13	Na ścianie przeciwnej do drzwi wejściowych należy umieścić lustro, na wysokości maksymalnie 40 cm od poziomu podłogi, umożliwiające osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim sprawdzenie, czy za jej plecami nie znajduje się żadna przeszkoda i czy może bezpiecznie opuścić kabinę				
15.14	Stosowanie lustra nie jest konieczne, jeżeli wymiary kabiny są większe niż 150 x 150 cm				
15.15	Kabina, jak i szyb, powinny być przeszklone, co jest korzystne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (klaustrofobia), gdyż niwelują poczucie zamknięcia				
15.16	Kabina dźwigu i panele kontrolne powinny być dobrze oświetlone				
15.17	Zewnętrzny panel sterujący należy umieścić na wysokości 80 - 120 cm od posadzki				
15.18	Sygnalizacja przyjazdu dźwigu osobowego: - przy każdych drzwiach do dźwigu należy umieścić sygnalizację świetlną i dźwiękową informującą, który dźwig osobowy przyjechał oraz w którą stronę zmierza - pojedynczy sygnał dźwiękowy powinien oznaczać wjazd do góry, podwójny zjazd na dół - wskazana jest również informacja słowna „w górę” i „na dół”				
15.19	Należy stosować panele z wypukłymi klawiszami				
15.20	Panel sterujący w kabinie powinien być zamontowany na wysokości 80 - 120 cm nad podłogą i w odległości 50 cm od naroża kabiny				
15.21	Panel sterujący w kabinie powinien być umieszczony na ścianie następująco: - w przypadku drzwi otwieranych centralnie powinien znajdować się po prawej stronie wejścia do kabiny - w przypadku drzwi otwieranych jednostronnie powinien znajdować się po stronie zgodnej z kierunkiem zamykania drzwi				
15.22	Przyciski piętrowe powinny znajdować się nad przyciskami alarmu i drzwi				
15.23	Przyciski pojedyncze powinny być ustawione w jednym rzędzie, pionowo lub poziomo (zalecane), odpowiednio: od dołu do góry przy układzie pionowym i od lewej w układzie poziomym				

15.24	Wewnętrzny panel sterujący powinien być wyposażony w dodatkowe oznakowanie dla osób niewidomych i niedowidzących (wypukłe opisy, cyfry lub symbole oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a) oraz informację głosową				
15.25	Przycisk przystanku wyjściowego z budynku powinien wystawać 5 mm (± 1 mm) ponad pozostałe przyciski (zalecany kolor zielony).				
16	PLATFORMY PIONOWE I UKOŚNE				N
16.1	Platformy mogą być stosowane zamiast pochylni lub dźwigów tylko w wyjątkowych sytuacjach: - w pomieszczeniach rzadko używanych lub niedostępnych dla wszystkich użytkowników, - ze względu na brak miejsca, - ze względu na zalecenia konserwatora zabytków, - biorąc pod uwagę inne względy praktyczne/techniczne nie pozwalające na zaprojektowanie pochylni lub dźwigów osobowych				
16.2	Zalecana wysokość podnoszenia platformy: - bez szybu i wewnątrz budynku – do 3 m, - z szybem – do 12 m				
16.3	Zalecane minimalne wymiary platformy powinny wynosić dla: - podnośnika pionowego –min. 90 x 140 cm, przy udźwigu nie mniejszym niż 315 kg - podnośnika schodowego –min. 75 x 100 cm, przy udźwigu nie mniejszym niż 250 kg				
16.4	Podłoga musi być antypoślizgowa				
	Platforma podnośnika musi być wyposażona w bariere uniemożliwiające zjechanie kół wózka z platformy podnośnika podczas jego działania				
16.5	Jeżeli przy wejściu została zamontowana platforma, powinna ona umożliwiać samodzielne wejście, obsługę i zejście osobie z niepełnosprawnością. Jednocześnie należy zapewnić możliwość wezwania pracownika obiektu, gdy użytkownik nie będzie umiał obsłużyć urządzenia				
17	BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE				
17.1	Zastosowanie na drogach ewakuacyjnych i w pomieszczeniach obiektów przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami dźwiękowego systemu ostrzegawczego DSO (VES-Voice Evacuation System) emitującego sygnały głosowe informujące o kierunku ewakuacji lub o położeniu najbliższych wyjść ewakuacyjnych	x			N
17.2	Wyposażenie holu windowego w intercom pożarowy z przekierowaniem do pomieszczenia ochrony				
17.3	Zastosowanie znaków bezpieczeństwa dotyczących ewakuacji, oświetlonych wewnątrz	x			N
17.4	Zastosowanie na drogach ewakuacyjnych awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego	x			N

17.5	Zastosowanie w systemach sygnalizacji pożarowej sygnalizatorów świetlnych i akustycznych	x			N
17.6	Zastosowanie żółtej, czyli o największym kontraście względem otoczenia, barwy drzwi ewakuacyjnych		x		N
17.7	Zastosowanie dodatkowej oprawy oświetleniowej stale pracującej nad wyjściami ewakuacyjnymi		x		N
17.8	Osobom z niepełnosprawnością wzroku należy zapewnić dostęp do informacji o kierunkach ewakuacji. W przypadku osób z dysfunkcjami słuchu należy zapewnić dostęp do informacji o zagrożeniu i rozpoczęciu ewakuacji		x		N
17.9	Informacja dotykowa o kierunkach ewakuacji w postaci piktogramów dotykowych powinna być montowana w łatwo dostępnych miejscach (na poręczach lub narożnikach ścian)		x		N
17.10	Droga ewakuacji powinna być wolna od przeszkód i pozwalać osobie z ograniczeniami mobilności na samodzielną ewakuację z budynku. Jeżeli nie jest to technicznie możliwe, należy tym osobom zagwarantować możliwość schronienia w specjalnych pomieszczeniach lub w miejscach oczekiwania na ewakuację zlokalizowanych w obrębie ewakuacyjnych klatek schodowych			x	N
17.11	Gdy w obiekcie nie ma specjalnych dźwigów osobowych do ewakuacji w czasie pożaru należy bezwzględnie zaprojektować pomieszczenia schronienia na wypadek pożaru. Pomieszczenia schronienia należy lokalizować w pobliżu dróg ewakuacyjnych jako wydzieloną część klatek ewakuacyjnych lub jako niezależne pomieszczenia o podwyższonej ochronie przeciwpożarowej w bliskiej odległości od drogi ewakuacji		x		N
17.12	Miejsce oczekiwania osób z niepełnosprawnościami na ewakuację z obiektu: - zaleca się lokalizować na klatkach schodowych, miejsce oczekiwania nie może ograniczać szerokości drogi ewakuacji - powinno być wyposażone w urządzenia komunikacji, pozwalające na dwukierunkową łączność ze służbami odpowiedzialnymi za ewakuację, - powinno być wyposażone w środki gaśnicze, koce ochronne i specjalne siedzisko do ewakuacji osób o ograniczonych możliwościach ruchowych		x		N
18	STANOWISKO PRACY				
18.1	Wysokość blatu biurka powinna być regulowana uwzględniając potrzeby wynikające z niepełnosprawności –od 60 cm do 80 cm		x		N
18.2	System półek wiszących nad biurkiem powinien znajdować się w zasięgu wyciągniętej ręki osoby siedzącej na wysokości 120 -130 cm od powierzchni podłogi		x		N

18.3	Zalecana szerokość blatu roboczego biurka 60 cm				T
18.4	Osoba korzystająca podczas pracy z wielu urządzeń elektronicznych (np. komputer, telefon) powinna mieć zainstalowaną zintegrowaną listwę elektryczną nad blatem biurka (należy uwzględnić przy tym szerokość biurka)			x	N
19	KASY I PUNKTY OBSŁUGI KLIENTA				N
19.1	Punkty informacyjne powinny być zlokalizowane przy głównych ciągach komunikacyjnych, najlepiej w pobliżu wejść				
19.2	Kasy i stanowiska obsługi klienta powinny znajdować się w miejscach dostępnych dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim				
19.3	Należy zapewnić miejsce postojowe dla osoby poruszającej się na wózku w poczekalniach				
19.4	W przypadku gdy kasy, punkty informacyjne i punkty obsługi klienta znajdują się wzdłuż trasy pozbawionej przeszkód, przynajmniej jedno z okienek musi być dostępne dla użytkownika wózka inwalidzkiego oraz dla osób o niskim wzroście, oprócz tego przynajmniej jedno okienko musi być wyposażone w system pętli indukcyjnej na potrzeby aparatu słuchowego				
19.5	Jeżeli między np. klientem a osobą obsługującą w kasie znajduje się szklana szyba, musi ona być demontowalna lub, jeżeli nie jest demontowalna, należy wyposażyć ją w system głośnomówiący (interkom). Każda taka szklana szyba musi być wykonana z przezroczystego szkła				
19.6	W przypadku zainstalowania urządzeń elektronicznych, które wyświetlają informacje o cenie, należy także zainstalować urządzenia wyświetlające cenę osobie kupującej				
19.7	W przypadku zastosowania kołowrotek w wejściu, należy zapewnić co najmniej jedno przejście z którego przez cały czas otwarcia obiektu będą mogły korzystać osoby z niepełnosprawnościami				
19.8	Lada kasy lub stanowisko obsługi, przynajmniej na odcinku o szerokości 90cm, powinna znajdować się nie wyżej niż 90 cm od posadzki, optymalna wysokość to 70 - 80 cm				
19.9	Pod blatem zaleca się zapewnienie przestrzeni umożliwiającej podjechanie pod blat przodem wózka				
19.10	Jeżeli przy blacie konieczne jest wypełnianie dokumentów, przestrzeń pod blatem powinna zostać zapewniona obligatoryjnie				
19.11	Źródło światła nie może znajdować się za osobą obsługującą				
19.12	Należy zapewnić oświetlenie umożliwiające osobom niesłyszącym czytanie z ruchu ust				

19.13	Zaleca się wyposażenie kas i stanowisk obsługi klienta w: - pętle indukcyjne - urządzenia ułatwiające osobom słabo słyszającym zrozumienie pracownika, (pętla indukcyjna przesyła dźwięk bezpośrednio do aparatu słuchowego, dzięki czemu głos nie jest zakłócany przez odgłosy otoczenia), - tłumacza języka migowego on-line				
19.14	Oznakowanie toalet powinno być dobrze widoczne z każdego miejsca				
19.15	Informacje dotyczące pomieszczenia przy wejściu do danego pomieszczenia po stronie otwierania drzwi na wys. 15 - 30cm powyżej uchwyty otwierającego (górną krawędź tabliczki) max. 140 cm od podłoża. Opis w alfabecie Braille'a montować na półce odchylonej od pionu o 30 do 45°				
19.16	Pętle indukcyjne przekazują sygnał bezpośrednio do aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego				
20	TOALETY				
20.1	Na terenie obiektu użyteczności publicznej znajdują się toalety, przynajmniej jedna kabina dostępna dla obu płci musi być przystosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich	x			N
20.2	Przeźródź manewrowa: - obszar manewrowy min. 150x150 cm - wszystkie odpływy wody z poziomu posadzki oraz kratki podłogowe powinny znajdować się poza przestrzenią manewrową wózka		x		N
20.3	Urządzenia alarmowe: - toalety powinny być wyposażone w przycisk lub linkę wzywania pomocy, znajdującą się na max. wys. 40 cm od poziomu posadzki -linka/przycisk powinny aktywować alarm w pomieszczeniu obsługi - uruchamianie urządzeń alarmowych w toalecie nie powinno wymagać siły przekraczającej 30 N	x			N
20.4	Powierzchnie ścian i podłóg: - zabrania się stosowania powierzchni połyskliwych, powodujących zjawisko olśnienia - ściany i podłogi powinny być ze sobą skontrastowane; w przypadku braku takiej możliwości, wymagane jest stosowanie listew przypodłogowych lub cokółów w kontrastowym kolorze - wszystkie powierzchnie ścian oraz wszystkie powierzchnie podłóg powinny mieć jednolitą barwę, bez wzorów lub o wzorach o kontraście kolorystycznym mniejszym od LRV = 20 - podłogi i posadzki w toaletach powinny być wykonywane z materiałów antypoślizgowych		x		N

20.5	<p>Drzwi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wejście do toalety powinno być oznaczone za pomocą piktogramów na ścianach oraz informacją w alfabecie Braille'a - w ustępach ogólnodostępnych, do kabin przystosowanych dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami należy stosować drzwi otwierane na zewnątrz, o szerokości min. 90 cm - wszystkie drzwi prowadzące do toalet powinny być kontrastowo oznaczone poprzez wykonanie całej powierzchni w kolorze kontrastującym z kolorem ściany (LRV > 30), lub oznaczenie ościeżnic w kolorze skontrastowanym z kolorem ściany (LRV > 30) - drzwi bez siłowników, ciężkie drzwi uniemożliwiają samodzielne otwarcie ich przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim - ręczne otwieranie i zamykanie drzwi toalety nie powinno wymagać siły przekraczającej 60 N - drzwi toalety umożliwiły ich awaryjne otwarcie kluczem przez obsługę 	x			N
20.6	<p>Włączniki światła powinny się znajdować na wysokości 80 - 110 cm od poziomu posadzki</p>	x			N
20.7	<p>Zaleca się wyposażenie toalety w wieszaki na ubrania/bagaż - przynajmniej jeden na wys. ok. 180 cm i przynajmniej jeden na wysokości ok. 110 cm</p>	x			N
20.8	<p>MISKA USTĘPOWA</p> <ul style="list-style-type: none"> - obok miski ustępowej, należy zapewnić przestrzeń wolną od przeszkód o szerokości min.90 cm (zalecana z obydwu stron). - górna krawędź deski powinna się znajdować na wysokości 42-48 cm. - oś muszli nie bliżej niż 45 cm od ściany. - deska klozetowa powinna być jednolita, bez wycięć, stabilna. - przy misce ustępowej powinny być poręcze montowane w odległości 30-40 cm od osi muszli (do osi poręczy) oraz na wysokości 70-85 cm (górna krawędź poręczy), oraz wystające 10-15 cm przed muszlę - długości poręczy 75-90 cm (podnoszone z obu stron muszli) - w przypadku możliwości tylko jednostronnego przesiadania się, dopuszcza się montowanie jednego opuszczanego pochwyty i jednego mocowanego na stałe – po przeciwnej stronie względem miejsca odstawczego, na wysokości 70 - 85cm od posadzki, długości min. 80 cm, mocowane 20-30 cm od ściany za miską ustępową. - spłuczka, uruchamiana automatycznie lub ręcznie, nie może być to spłuczka obsługiwana za pomocą nogi - przycisk spłuczki powinien się znajdować z boku 	x			N

	miski ustępowej na wysokości nieprzekraczającej 80-110 cm (górną krawędź przycisku).				
20.9	Podajnik papieru toaletowego powinien się znajdować na wysokości 60-70 cm od posadzki, w okolicy przedniej krawędzi miski ustępowej	x			N
20.10	UMYWALKA Wysokość umywalki: - górna krawędź na wysokości 75-85 cm od posadzki - dolna krawędź nie niżej niż 60-70 cm od posadzki				T
20.11	Przeźródź manewrowa przed umywalką o wymiarach 90 x 150cm, z czego nie więcej niż 40cm tej przestrzeni może znajdować się pod umywalką	x			N
20.12	Baterie: - powinny być uruchamiane dźwignią (najlepiej z przedłużonym uchwytem), przyciskiem lub automatycznie - nie należy stosować baterii obsługiwanych przy pomocy kurków	X			N
20.13	Lustro powinno być zamontowane w taki sposób, aby jego dolna krawędź znajdowała się nie wyżej niż 80 cm od poziomu posadzki lub bezpośrednio nad umywalką	X			N
20.14	Dozownik mydła, suszarka/ręczniki powinny być zlokalizowane jak najbliżej umywalki na wysokości 80-110 cm od poziomu posadzki				T
20.15	Poręcze: - montowane po obu stronach umywalki na wysokości 90-100 cm, w odległości niemniejszej niż 5 cm pomiędzy krawędzią poręczy a umywalką		x		N
ELEMENTY WYKOŃCZENIA WNĘTRZ					
21	DRZWI IPRZEGRODY SZKLANE				
21.1	Należy unikać stosowania szkła posrebrzonego lub bardzo refleksyjnego, a jakiegokolwiek wolnostojące krawędzie szklanych ekranów powinny mieć krawędź oznakowaną pasem ostrzegawczym kontrastującym z otoczeniem			x	N
21.2	Szklane przegrody i drzwi należy oznaczyć dwoma pasami umieszczonymi na wysokości od 130 cm do 140 cm (pierwszy pas) i od 90 cm do 100 cm (drugi pas) o kontraście LRV=60		X		N
21.3	Zaleca się umieszczenie dodatkowego pasa kontrastowego na wysokości 10 - 30cm (przydającego dla osób patrzących pod nogi)			x	N
21.4	Dolna krawędź przeszklonych drzwi wejściowych była zabezpieczona w sposób chroniący przed uderzeniem kołami wózka do wysokości 40 cm (np. poprzez zastosowanie listwy do tej wysokości lub innego elementu chroniącego szkło)				T
22	OKNA				

22.1	Otwierane za pomocą jednej ręki dzięki klamce w postaci dźwigni, na wysokości 85 - 120 cm nad poziomem podłogi				T
22.2	Klamki proste do zidentyfikowania i w kontrastujących barwach w stosunku do tła				N
22.3	Unikanie poprzecznych podziałów okiennych między wysokością 80 a 150 cm od poziomu podłogi dla zachowania pełnego widoku				T
22.4	W budynku na kondygnacjach położonych poniżej 25m nad terenem odległość między górną krawędzią wewnętrznego podokiennika a podłogą powinna wynosić min. 85 cm				T
22.5	W budynku na kondygnacjach położonych powyżej 25m nad terenem między górną krawędzią podokiennika a podłogą należy zachować odległość min. 110 cm				T
22.6	Wysokość położenia podokienników o których mowa powyżej, może być pomniejszona, pod warunkiem zastosowania zabezpieczenia okna balustradą do wymaganej wysokości lub zastosowania w tej części okna skrzydła nieotwieranego				
23	GNIAZDA, KONTAKTY I INNE MECHANIZMY KONTROLNE				
23.1	Kontakty, włączniki i inne mechanizmy kontrolne należy umieszczać na wysokości 80-110 cm, natomiast gniazda na wysokości 40-100 cm (zasada ta nie dotyczy specjalnego wyposażenia, które zgodnie z przepisami musi znajdować się na innych wysokościach oraz elementów instalacji elektrycznej i systemów komunikacji używanych wyłącznie do celów technicznych).	x			N
23.2	Gniazda i kontakty powinny być obsługiwane jedną ręką i nie wymagać ruchu obrotowego nadgarstkiem, mocnego chwytania i ściskania				T
23.3	W ramach możliwości należy montować osprzęt tak, aby jego zadziałanie następowało dla każdego urządzenia przy wykonaniu tej samej czynności			x	N
23.4	Znaczenia barwne – zielony włączone, czerwony wyłączony			X	N
23.5	Dla urządzeń rozpoznawanych dotykiem należy upewnić się, że nie można ich przypadkowo aktywować	x			N